

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SVENSKA AKADEMIENS NOBELINSTITUT.

18:DE ÅRG.

DEN 19 NOVEMBER 1916

N:o 8

Foto. F. Borgstedt, Vadstena

Jernqvist von Heidenburg

Efter ett för H 8 D. nytaget
porträtt.

VERNER VON HEIDENSTAM

TILDELAD 1916 ÅRS NOBELPRIS I LITTERATUR.

I raden af Nobelpristagare har åter inskrifvits ett svenskt namn. Bredvid **Svante Arrhenius, Klas Pontus Arnoldsson, Allvar Gullstrand, Nils Gustaf Dalén och Selma Lagerlöf** har nu äfven **Verner von Heidenstam** intagit en plats bland de mänsklighetens store, som Alfred Nobels turstliga belöning kommit till del.

Redan när Heidenstam för tjuuguåttå år sedan utsände sin första diktsamling, "Vallfart och vandringsår", var det klart, att Sverige fått en ny skald af verklig rang, och detta intryck endast förstärktes af hvad som slag i slag följde efter. Det visade sig snart, att det ej blott var en ny man, som med honom uppträdde på skådebanan, utan ock ett nytt litterärt tidsskede. Den allvarsytngda realismens och naturalismens "grävåders-tankar" jagades af honom på flykten och ersattes med solfylld österländsk fantasiprakt och edlig lifsglädje.

Återkommen från en lång ungdomsvistelse i främmande länder slog han än fastare rot i hemlandets mark och fick en betydelse för fosterlandskänslans väckande och stärkande som ingen annan nu lefvande svensk man. I djupsinnig och formskön diktning har han besjungit vårt lands natur, framför allt den mystik, som döljder sig i Tivedsskogens mörker och i Vetterns oroliga böljor. Vår historia har han lefvandegjort genom skildring af några bland dess mest nationellt egenartade gestalter: "Karin Linerna", "Heliga Birgittas pilgrimsfärd" och "Folkungaträdets" båda volymer äro tillräckliga redan de att gifva honom en plats för beständigt bland vår nationella litteraturs pappersta. Genom den lilla skriften om "Svenskarnes lynne" gaf han signalen till hela den upprykning af vårt folks själfkänsla, som karaktäriserar framför allt tiden efter 1905.

Den franske författaren **Romain Rolland**, hvilken af Svenska akademien tillerkänts det från år 1915 reserverade Nobelpriset i litteratur är född år 1866 i Clamecy. Eiter att år 1895 hafva tagit doktorsgraden vid universitetet i Paris blef han lärare i konsthistoria vid Ecole normale samt någon tid därefter lärare i musikhistoria vid Sorbonne. Sin pedagogiska verksamhet slungade han dock rätt snart och ägnade sig odeladt åt det skriftställarskap, som redan tidigare fängslat hans intresse, för att därmed söka nå de höga folkupfostraresyften, som, framsprungna ur den människokärlekens och godhetens religion han gjort till sin, i så dominerande grad besjälade hans väsen. I ett flertal skrifter kämpade han en entusiastisk och talangfull strid för musikens och dramatikens förfolkligande som ett medel att öka mänsklighetens fonder af handlingskraft och vilja till förkofran

Genom den historiska läseboken, "Svenskarne och deras höfdingar", åtog han sig och löste uppgiften att införa vår ungdom i vår svenska historias helgedom. Och slutligen skänkte han oss den dikt, som mer och mer artar sig att, understödd af Stenhammars härliga musik, varda de svenska högtidsfesternas nationalsång: "Sverige".

I ett af sina glänsande tal har Heidenstam om oss svenskar yttrat, att vi hos våra stora vilja märka, att det gifves ett gissel gömdt under rocken. "Rätare: vi vilja känna, att där inte finns någon fruktan för att till höger eller vänster slunga ut hvilken sanning som hälst. Först då lyssna vi med tilltro". Hos Verner von Heidenstam har man vetat, att ett dylikt gissel aldrig saknats. Och om hans medborgare med tillfredsställelse mottagit underrättelsen om den utmärkelse, som nu kommit honom till del, beror det icke minst därpå, att de i honom städe funnit en sanningssägare, som försmått att begagna smickrets röst för att förvärfva sig popularitet.

Den sjudande jäsningstiden är nu förbi för skalden. I hans sista diktsamling, som utkom i fjol, röjer sig den fullt mognade lifserfarenheten och låter den gyllenklara höstens åldersvisdom ana sig:

Vis, o människa, det blir du först
när du hinner till de aftonsvala
höjders topp, där jorden öfverskådas.

Det låter som ett löfte, att skalden ingalunda tänker lägga lyran åsido, därför att åren skridit, och man vill gärna till det knyta en förhoppning, att dessa dikter skola bilda inledningen till en ny produktion af skalden af annat slag visserligen, men till sin innebörd lika rik som den, hvilken inleddes med "Vandrings- och vallfartsår".

i osjälfviskhet och godhet närmast med hänsyn till lösningen af nutidens svåra nationella och sociala uppgifter.

Då de af en upphöjd åskådning burna realistiska skådespel, han i detta syfte skapade, vunno endast ringa erkännande, angrep han med obruten energi samhällsproblemen på en annan väg genom en serie liffulla konstnärskaraktistiker med förhållande af människokärleken och själföfvervinnelsen. Dessa arbeten följdes åren 1904-12 af jätteverket "Jean Christophe", en musikerroman af väldiga mått, utbyggd på Beethovenkaraktistiken. Det a verk, hvilket äfven öfverflyttats till vårt språk, har genom sin upphöjda idealitet, sin formskönhet, sitt djup, sin innerlighet och människoeffarenhet burit författarens namn ut öfver världen och nu till detsamma knutit den höga utmärkelse som inneslutes i det svenska Nobelpriset.

Tilldelad 1915 års Nobelpris i litteratur.

POLSK KÄRLEK.

FÖR HVAR 8 DAG AF DAVID LINDE.

BLIOTEKARIEN MOLL hade tagit vägen öfver Danzig in i Polen för att leta efter det gamla svenska iksregistraturet. Som han rådde om sin tid och hade tillfälle att själf bekosta sin resa tog han sin företsats grundligt och letade igenom bibliotek på sin väg. Så småningom kom han fram till Kra-

kau och erfor där genom en kollega, att det i en närbelägen liten stads kyrkobibliotek skulle finnas böcker, man trodde, af svenskt ursprung.

Moll anlände dit en augustikväll och åkte i en skallrande gigg upp till världshuset. En smutsig galizisk kypare stod i portgången och undersökte sin näsa med öfvad grundlighet och bekymrade sig i öfrigt ej vidare om främlingar. Till sist fick denne dock ett litet rum och sedan han gjort några intressanta djurstudier i tapetspringorna, dref han ut i månljuset för att orientera sig i staden.

Prschowitz var tydligen byggd efter vattenloppet, en å i slingrande krökar, med rankiga brygger vid tvärgatorna. Dessa voro lika krokiga, då de i sin tur hade följt tillflödena från bergen, som nu under regntiden muntert sorlade i rännstenen i gatans midt. I denna labyrinth vände sig hussgallarne emot hvarandra i alla riktningar som i en liflig kadrilj, och den professor är troligen inte ännu född, som på papperet skulle kunna få en konstruktiv reda i detta perspektiviska trassel.

Svensken dref igenom en liten smal gata som vindade sig parallellt med flodens bukt. En mörk skugga föll ned öfver husen för att i nästa krök försvinna och släppa fram ett flödande månljus. De färgade luckorna i de nedre våningarne voro oftast förskrufvade och släppte endast i småspringorna igenom ett blekt ljus. Månen le ade fram det röda i de smutsiga takpannorna och bättrade upp den gråa väggputsen med ett blågrönt skimmer.

Det var i ett gathörn, just där en tvärgränd klättrade ned mot den svarta floden, som Moll fick syn på flickan. Hon hängde ut genom ett fönster högt uppe under vindbrädan, ett sannskyldigt konstverk med hela den hvita gäfveln som omramning, en anspråksfull färgklick i en stor marg. Om hon inte hade rört på sig, hade det lika gärna kunnat vara madonnans bild i värgadt vax.

Med den hänsynslöshet som utmärker de flesta resande stannade Moll och stirrade rakt upp på företeelsen. Han var af ett varmblodigt och konsnärligt temperament, som tog vara på episoden och äfventyret. Hans vetgirighet sträckte sig långt utöfver det bibliofila och i hans bildrika, liffulla stil kunde man återfinna skiftningarne af hans iakttagande och mångsidiga lefnadskonst. I dessa sina vitala år kände bibliotekarien den dubbla lyckan af att kunna dela upp sin tillvaro å ena sidan i det strängaste arbete, med upptäckare glädjens triumferande ögonblick, och å den andra i en obändig lefnadskonst med ingredienser af både romantik och realistisk vetgirighet. Under arbetsdagen böjd öfver en foliant, med den lärda detektivens sökande efter nya ledtrådar, på kvällen i vinkällarens hvalf med ena handen om en remmare och den andra om lifvet på en midja af mellaneuropeisk ras, så ville han göra sin polska resa.

Moll fortsatte sin väg ut emot tullen men vände snart tillbaka och fortfarande låg flickan kvar i gluggen till synes utan minsta intresse för natt-

vandraren. Svensken förstod ej mycket af polska språket, åtminstone ej tillräckligt för att öppna en konversation på två våningars höjd, hvareför han gick hem och lade sig. Men litet längre än hans reströtthet följde honom tablån på husväggen.

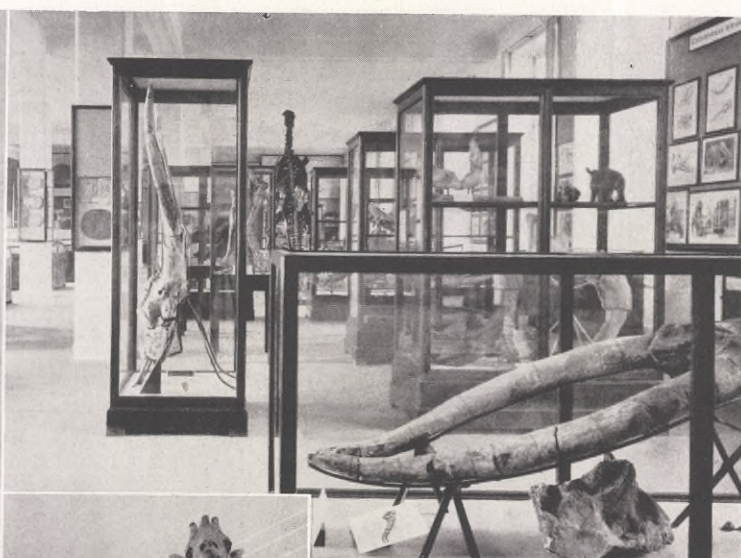
Nästa morgon drack han sitt rågkaffe på trottoiren och just som han ämnade sig till biblioteket strök flickan från igår förbi. Hon var tunn och smal med långa ben och smala, smutsiga händer. Det luxuösaste på henne var en rysk skomakares smidiga tunna lågskor, som bekant en af vår östra grannes mäst framstående konstprodukter. Hon sneglade rutineradt på den resande och passade på ännu en gång, sedan hon gått förbi, att, under den sedvanliga känsliga förevändningen att ordna nackknuten, ge honom en sista salva under armen. På det högsta intresserad följde Moll henne i härlarne. Helt plötsligt försvann hon i en gränd, hvareför han fortsatte till kyrkobiblioteket och var snart fördjupad i sitt arbete.

Sin ifrigt sökta registratur hittade han inte, men där funnos andra högst märkliga saker och snart var han aldeles borta i böckerna. Han greps återigen af denna underbara primeurstämning, fylld af ifver att genast på ögonblicket lära känna innehållet bakom alla bokryggarne, och hans händer arbetade nervöst med bokbladen i en första orientering. Han glömde bort sin middag och, fastän dammet hvirflade upp i gommen på honom, kände han ingen törst.

På kvällen tog han samma väg som aftonen förut. Där satt flickan uppe i sin fönsterglugg, men nu bar hon om halsen en brokig silkesduk, den grannaste Moll sett i sin lefnad, zinober, karmosin, ultramarin och någon ännu grannare färg, som aldrig funnits i spectrum. Nu behagade hon le och hennes länder och önglober och hvita madonnabena glänste i månstrålarne, så att schalletens färger försvunno. Svensken gjorde en geste med sitt pekfinger som aldrig kan missförstås, flickan försvann ur fönstret och snart stod hon nere på gatan. Hon förde honom på en stig utmed stranden utanför staden.

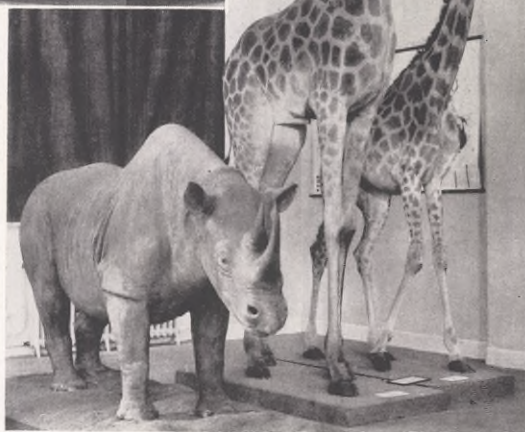
Det är bevisligt att två människor med god vilja kunna göra sig begripliga för hvarandra utan att förstå hvarandras språk. En gång har jag på en resa sett en engelsk teosof och en japanes föra en konversation om metafysiska problem medels teckenspråk. Med Polinkas, ty så hette hon, lilla kändedom om tyskan och Molls aning om polskan, med mimiska understrykningar, då månskenet så tillät, och med händernas teckenspråk lyckades paret efter hand göra sig litet underriktade em hvarandra. Hon fick klart för sig, att han ärrade gräva i böckerna nere vid kyrkan, att han endast skulle stanna fyra dagar i staden och att han älskade henne. Moll å sin sida fick den uppfattningen att hon inte gjorde ett guds skapande gränd under hela dagen, att hon bodde hos sin mormor och trodde sig förstå, att hon var lika fullflätad som hon var underbart vacker. Hon liknade en yppig blå ros, eller kanske var hon en belladonna! Från hennes gester och rytmer sprakade någonting som ackumulerades hos mottagaren och hennes låga, musikaliskt gnolande röst sjöng i örnen ett dygn efteråt. Då han ville kyssa henne i porten, gled hon ifrån honom och afstod från att synas mera den kvällen. Förmodligen kikar hon bakom gardinen, tänkte Moll egenkärt.

Då han nästa dag åter satt vid sitt arbete bland bokhyllorna märkte han med ens hennes ansikte bakom fönsterrutan. Moll gjorde då samma ut-

NÅGRA INTERIÖRER FRÅN DE NYÖPPNADE AFDELNINGARNE.

Den 13 nov. öppnades det *Naturhistoriska Riksmuseet* af konungen. Det är de botaniska och paleontologiska afdelningarne som nu blifvit färdiga och hvars skådesalar öppnat sina utomordentligt ståtliga interiörer för allmänheten. Ett af världens kanske största samt bäst inredda och försedda museer står härmed fullbordadt till stor ära för det svenska namnet och den svenska naturvetenskapen. Ha riksmuseets öfriga afdelningar förut varit ganska kända af den stora allmänheten, så är den botaniska afdelningen som nu öppnats, en fullkomlig nyskapelse.

trycksfulla geste med pekfingeret som under gårdagen, och hon gled i genom dörren och satte sig midt emot honom. Han lät dock icke störa sig utan fortsatte längtansfullt att söka efter det unika.

Plötsligen gaf han till ett utrop. I sin hand höll han en handskrifven bok, en liten volym i pressade svinläderspermar, och på dessa hade han i blindpressning upptäckt ett exlibris, en sköld med tre rågax, den svenske ärkebiskopen Olaus Magnus' vapen med kräkla, kors och mitra. Han slukade innehållet i boken så girigt som om det varit ett milliontestamente och hittade nu till sin stora glädje den beresta prelatens dagboksanteckningar. Nu existerade hvarken tid, rum eller omgivning mera för biblioteksmannen. Vid ett ljud såg han dock upp och varnade den polska flickan, som med förvånade ögon bevittnade hans egendomliga faconer. Hon satt stilla och tyst och såg på, och han brydde sig ej om henne det minsta. Men mot middagen tog Molls

Forts å sid 113.

H. 8 D4 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

BLOMSTERUTSÄLLNINGEN I STOCKHOLM. Nordiska Kompaniets med hederspris belönade afdelning.

Alfred Bengt Sjöversparre

En stor blomsterutställning ha varit anordnad på Hasselbacken i Stockholm af Stockholms trädgårdsodlareförening. Det är höstens hela praktfulla blomsterflora, som här exponerats, framför allt krysanterum i ett 50-tal former, och så hufvudsakligen Cyklamen och Begonia.

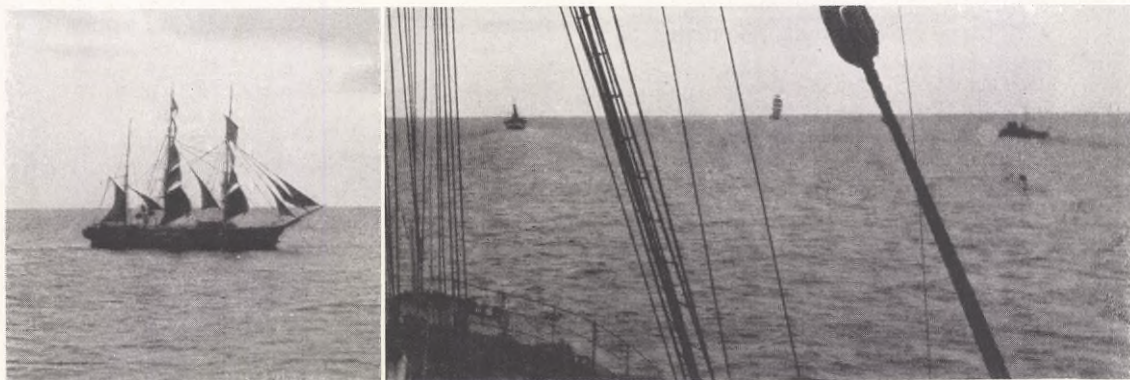
HUR TYSKARNA TORPEDERA NEUTRALA SYMPATIER.

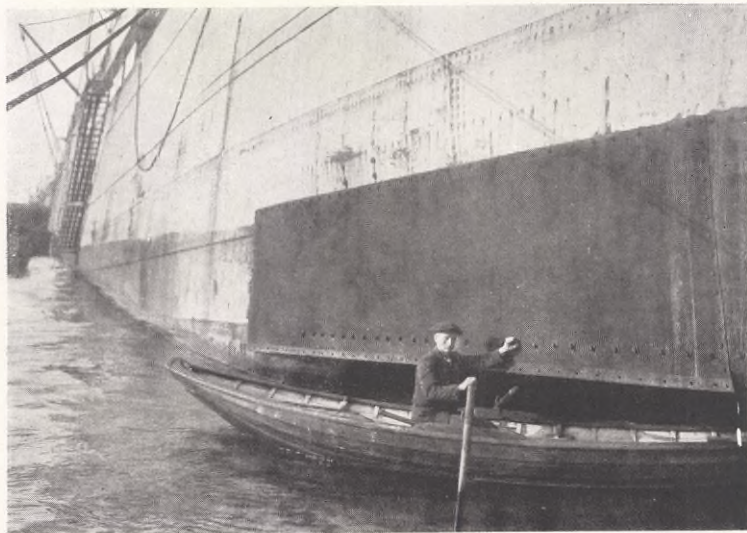
Foto. Ellqvist, Stockholm.

Till vänster: DEN TYSKA PRISBESÄTTNINGEN, en reservlöjtnant och två underofficerare, som skulle föra den af tyskarna på ett hänsynslöst sätt kapade svenske ångaren "Runhild" till Libau, men som vid ångarens undergång fördes ombord å en svensk torpedbåt för att interneras här i landet till krigets slut. Till höger: FINSK FARTYGSBESÄTTNING, utsatt för två torpederingar på tio dagar.

Foto. Johnsson, Gefle.

T. v.: DANSKA BARKEN "THEODOR" SOM NYLIGEN AF TYSKARNE GENOM BRAND FÖRSTÖRDES I NORDSJÖN. Foton tagen d. 27 sept vid Nidingarne på dess stöta utresa. T. h.: TYSKA HANDELSÅNGARE KONVOJERAS AF SVENSK TORPEDBÅT utanför Hallandskusten. I bakgrunden "Theodor". — Amstörfotos J. Linding, Lysekil.

Den ökade aktivitet, som, på tysk sida, utmärkt den senaste tidens u-båtskrigföring, har på ett förhärjande sätt gått ut öfver äfven svenskt tonnage med en mängd torpederingar och kapingar i Nord- och Östersjön. — Ångaren "Runhild", som den 1 nov. afgick från Stockholm till Finland blef sålunda den 2 nov. strax utanför Raumo kapad af en tysk u-båt. hvarefter en tysk prisbesättning förde ångaren tillbaka till svenskt farvatten för att sedan fortsätta till Libau. Ombord befann sig äfven manskapet från det af tyskarna sänkta svenska motorfartyget "Frans". Under färden söderut sprängdes emellertid "Runhild" af en torped eller mina och gick omedelbart till botten. Samtliga ombordvarande räddades af en svensk torpedbåt och infördes till Stockholm. Den tyska prisbesättningen har internerats.

SVENSKA ÅNGAREN "PRINCESSAN INGEBORG" UNDER REPARATION. — Sedan ångaren af en mina fått det stora hål som framgår af bilden, gick den öfver Nordsjön med tre lastrum fyllda af vatten.

H. & D:s GÖTEBORGSFOTOGRAF.

Forts. fr. sid. 116.

andra natur ut sin rätt och han stämde möte med henne på aftonen.

Som luften var ljum satte de sig ned på en bänk vid floden och nu var Polinka medgörligare. Böckernas skarpa konkurrens om den främmande herrn, då hon varit den svagare, hade kommit henne att tvifla på sin oemotståndlighet. Kvällen var en af dessa oöförgätligt milda på det polska slättlandet, som doftar af hö och mandelblommor. Ett ögonblick hade hon verkligen hans plåpok i sin hand men ett omotiveradt ädelmod tvang henne att åter stoppa den tillbaka i hans bröstficka. Båda hade, trotsande sin kyliga egenlystas pliktänsla och sin världsklokhets, ett lefvande nöje af denna herdestund och glömde sig kvar rätt länge på sin bänk. I afton log och vinkade Polinka i sin glugg, då han vek om hörnet vid världshuset.

Några dagar hade gått, men ännu dröjde Moll kvar i Prschowitz. Med stor möda lyckades han uttyda biskopens krumelurer och renskref dem blad för blad. Polinka satt midt emot honom på andra sidan bordet, tyst som en liten mus, och förnötte sin tid med att

Amatörfoto G. Wallenius, Upsala.

DEN 6 NOVEMBER I UPSALA. Upsala studenter hylla Gustaf II Adolfs minne med sång och tal vid Obeliskan i Omslund.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

som vanligt göra ingenting. Men på kvällen lustvandrade de utom staden och kunde eiter hand på ett mera språkutveckladt sätt tala om sin kärlek. Det är ett faktum att Moll på dessa lätt räknade timmar lärde sig det polska språket i dess uttrycksfullare skiftningar.

— Den där boken tycker du allt riktigt mycket om? frågade honom Polinka en dag med en misslynt blick på biskopens skrifklåda.

— För en sådan bok kan jag resa hundratals mil, förklarade han.

— Hvarföre tager du den inte med dig hem och skrifer af den där?

— Men Polinka! Den är ju inte min. Den tillhör mig ju inte, begriper du inte det?

Polinka ryckte på axlarna. Att du kan vara så dum, som vill vara så vis, tänkte hon.

Afskedsdagen nalkades. Moll gjorde sig färdig att resa och förberedde Polinka på afskedet. Då hon erfor

att detta sakernas lyckliga tillstånd skulle taga en ända, blef hon förtviflad och hängde sig i ett långt, segt famntag om sin väns hals. Han blef då rätt obeslutsam, om han skulle stanna kvar, men beslutade sig dock raskt att fly undan frestelsen. För att visa henne en, som han trodde efter polsk uppfattning, hänsynsfull vänlighet, gaf han henne rätt mycket pengar, som hon först snyftande sköt tillbaka, men, då han sträckte ut

Forts. å sid. 127.

Ett anmärkningsvärdt godt skjutresultat nåddes af civilingenjör *Tönnes Björkman* vid Norrköpings skyttegilles invigning af sin nya skjutbana sönd. den 5 nov. — Vid täfpling å 300 m. mot precisionstaf a och $\frac{1}{2}$ -fig., hvarvid stark

skymning var rådande, uppnådde hr B. 99 p. af 100 möjligen. Mot 20-ringad tafila 100 p. af 100 möjligen samt vid fältskjutning 39 träffar af 40 lossade skott. Härvid bör särskild framhållas att fältskjutningen alltigenom bedrefs mot försvinnande mål under mycket kort tidsbegränsning och att närmaste man ej nådde mer än 28 träff. Skjutningarna försvårades hela dagen af blåst och regndis.

Skånska ärcverkens skytteförbund anordnade den 29 okt. en serie täfplingar i Eslöf. Vår bild visar Lunds priv. Elementarskolas segrerrika grupp, som förutom vandringssskölden eröfrade landshöfdingen greve R. De la Gardies ståtliga vandringspris för III klassens skyttar samt "Hälsingborgspokalen".

Efter porträtt. CIVILINGENJÖR TÖNNES BJÖRKMÄN, en utomordentlig skytt som i dagarne nått ett märkligt skjutresultat.

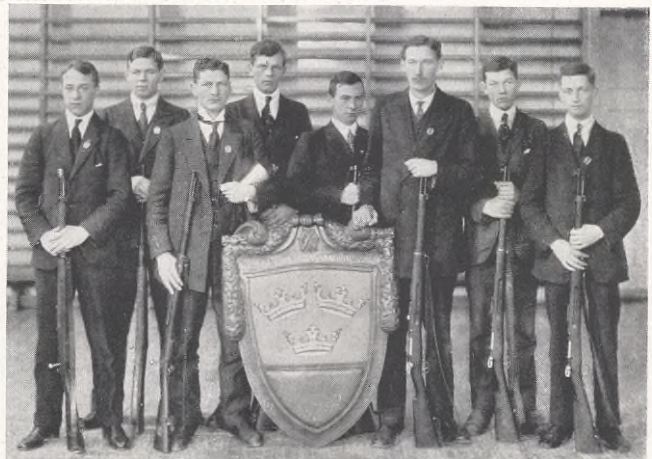

Foto Bagge, Lund

SKÅNSKA LÄROVERKENS SKYTTEFÖRBUNDS TÄFLINGAR I ESLÖF DEN 29 OKT. Den segrande gruppen från Lunds priv. elementarskola. Bäste skytt var stud. F. Schörling (med "Hälsingborgspokalen").

BOELCKE.

ETT SENASTE PORTRÄTT, icke förut offentliggjordt, särskildt taget i och för den för K. Mynnkabinetet i Berlin präglade medalj, som synes därunder.

Stoflet efter den vid västfronten under en luftstrid förolyckade tyske flygaren kaptan Boelcke jordfästes den 31 oktober i Cambrai, Frankrike, och fördes därefter till Tyskland för grafsättning i födelsestaden Dessau. Jordfästningen försiggick med stor högtidlighet och under utvecklande af en imponerande militärprakt i katedralen i Cambrai. Den i de tyska färgerna smyckade, blomsteromgifna kistan, hvilken placerats på en af kandelabrar o. lagerträd innesluten katafalk framför högaltaret, omgafs af en hedersvakt af flygare. Inärheten syntes den bortgångnes föräldrar och vid armén tjänande

kretsade öfver katedralen ut ur tämplet och placerades på en af sex svarta hästar dragen, med flaggor och lager smyckad kanonlavett. Under tonerna af en sorgmarsch drog det långa sorgetåget fram genom Cambrais gator mellan spalierbildande trupper till bangården, där kistan uppställdes på en mellan florumhöljida, med flammade officerskålar krönte obelisker rest förhöjning. Här höll general von Below ett tal till ära för den unge hjälten, erinrande om att denne i tvekamp fällt fyrtio motsändare till marken, samt nedlade från kajsaren en praktfull krans på kistan.

Därefter talade en af Boelckes kamrater i varma ordalag om den bortgångne, fastslående att denne, ett offer för en olyckshändelse, stupat obe-

SORGEHÖGTIDLIGHETEN I CAMBRAI innan stoflet sändes till Tyskland. Exc. von Below talar vid kistan.

bröder. Akten, hvilken öfvervars af armégruppens högstkommenderande, kronprins Rupprecht af Bayern, excellensen von Below, fältmarskalken von Armin m. fl. högre officerare, inleddes med en af en kör sjungen dikt af general von Stein. Sedan därefter divisionspastorn Zelter talat vid baren, bars kistan under kyrkklockornas klang och under det att några flygmaskiner

KEJSARENS KRANS till Tysklands främste hjelteflygares bår, öfverlämnas genom exc. von Lyncker till familjen vid begrafningen i Dessau.

segrad af fienden. Under tonerna af en patriotisk sång insattes kistan sedan i det väntande extratåget, som därefter under salut från ett gardeskompani långsamt ångade ut från stationen.

Grafsättningen i Dessau i Anhalt försiggick likaledes under de högtidligaste former och under djupt och allmänt deltagande från befolkningens sida. Vid högtidligheten,

EN ENASTÅENDE NATIONALHYLLNING.

DEN OMKOMNE
FLYGAREKAPTE-
NEN BOELCKES
BEGRAFNING I
DESSAU:

Öfverst:

HEDERSKOMPAN-
NIET UR DEN
BORTGÅNGNES
FLYGAREAFDEL-
NING.

Mellerst:

KAPTEN
BOELCKES FAM-
ILJ I LIKTÅGET.
Närmast bakom kran-
sarna synes fadern
mellan bröderna.

Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Benat Silfversparre, S. in—Gbg.

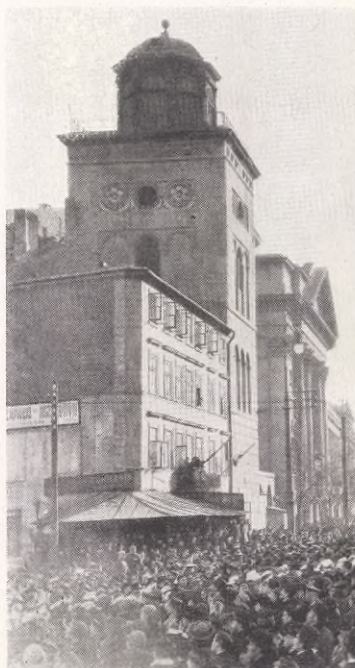
FÖRÄLDRARNA, BRÖDER OCH SYSTER. — DEN BLOMSTERHÖLJDA KISTAN I JOHANNISKYRKAN I DESSAU.

hvilken bevistades af hærtigen af Anhalt, voro kaisaren,
kaisarinnan och kronprinsen representerade. hvarförutom

prins Friedrich Sigismund af Preussen personligen infunnit sig.

ÅTERUPPRÄTTANDET AF KONUNGARIKET POLEN.

Polens historiska dag den 5 nov., då den tysk-österrikiska proklamationen om landets återuppståndelse som självständig stat ägde rum, gynnades i Warschau, dit fästligheten förlagts, af ett praktfullt höstväder. Redan tidigt på dagen rådde liflig rörelse bland befolkningen

NÄR PROKLAMATIONEN ÄGDE RUM I WARSCHAU.

1. DET GAMLA KONUNGASLOTTET, senare tider stadsresidens, i hvars tronsal proklamationen upplästes. — T. h. Sigismundmonumentet.
2. STUDENTTÅG GENOM OERHÖRDA MÄNNISKOMASSOR.

och ofantliga folkskaror drogo under glädjeyttringar genom gatorna upp mot Slottsplatsen. Kl. 12 på middagen uppläste generalguvernör v. Beseler i slottets pelarsal proklamationen på tyska, hvarefter greve Hutten-Czapski upprepade den på polska. Universitetets rektor Brudzinsky tackade härpå i ett tal, som drunknade i de närvarandes hänförda jubel, hvilket spred sig till de utanför slottet sam'ade oöferskådliga människomassorna. På aftonen samlades folkskara rorna framför rådhuset, där de med blottade hufvuden och vaxljus i händerna sjöngo nationalhymnen. Den tyske generalguvernören v. Beseler var från befolkningens sida föremål för de mest stormande glädjedemonstrationer.

Reiter fotografier.

Kliché: Ernst Suferparis.

OFFICERARE VID DE POLSKA LEGIONERNA PÅ K. SLOTTETS BORGÅRD.

Till illustr. å sid. 117.

Som en ytterligare illustration till de olidliga samfärdsförhållanden som känneteckna östersjötrafiken återgiiva vi en grupp bild af tre finnar, hvilka varit med om två torpederingar under en tidrymd af blott tio dagar. De tre finnarne utgjorde besättningen på ålandsgaleasen "Jenny Lind", hvilken med malmlast från Sverige den 24 okt. tillika med ett par andra fartyg sänktes af en tysk u-båt strax utanför Raumo. De fördes sedan af u-båten till Finngrundets fyrskepp och kommo häriifrån till Gälle, där de mönstrade på finska skonertskeppet Vanadis hvilket emellertid den 3 nov., innan det nådde destinationen Raumo, sänktes af en tysk u-båt.

Johnsonliniens ångare "Prinsessan Ingeborg", hvilken på resa från London till Newcastle den 23 sept. minsprängdes och därefter legat i Grimsby för provisorisk reparation ankom den 5 nov. till Göteborg efter en ytterst faroylld färd. När ångaren befann sig ute i Nordsjön bortslotos de öfver läckan efter minsprängningen påskruvade plåtarna, hvarigenom sjön fick fritt spelrum i hela förskeppet. Hård storm var vid tillfället rådande. På grund

KAPTENLÖJTNANT DE LA PERIÈRE, som efter att med U båten 35 ha sänkt 126 fientliga fartyg tilldelats orden, "Pour le mérite".

af den hotande situationen fick besättningen hela tiden stå klar med lifbälten på hvarförutom lifbåtarne höllos i beredskap för ögonblicklig användning, i händelse skotten skulle springa.

Efter fotografier

Öfverst: TILL PROKLAMATIONEN I WARSCHAU: Polska rabbiner lämna K. slottet. Nederst: STUDENTER OCH STUDENTSKOR vid K. slottet med sin fana med polska örnen.

Klické: Kom. A.-B. Bengt Sjöfversparre, Södra-Odg.

TYSK ORGANISATION.

Vi återgifva här några bilder, hvilka illustrera den i så sällsynt hög grad utvecklade tyska organisationsförmågan, som, beundrad och afundad, i fredens dagar förlänat Tyskland en öfverväldigande styrka i dess täflan med andra nationer, och som nu under världskrigets oerhörda påfrestning är en af de hömpelare, på hvilka det tyska väldet bergfast hvilar. En af bilderna visar en försäljningsskola

FRUKTUTSTÄLLNINGEN. Polska i nationaldräkt.

för butiksbiträden, en detalj alltså i det alla yrkesgrupper omfattande undervisningsväsende, medels hvilket man i Tyskland söker bibringa ungdomen den högsta möjliga grad af fackmässig utbildning. Öfriga bilder äro från den i Berlin i dagarne öppnade trädgårdsutställningen med alster från Polen och andra på ostfronten eröfrade landområden, hvilken anordnats för att gifva befolkningen i hemlandet tillfälle att se, huru grundligt och planmässigt den tyska arméförvaltningen ordnar för trupperna.

Öfverst t. v.: KRON-PRINSESSAN ÖPPNAREN STORA UTSTÄLLNINGEN I BERLIN AF FRUKT FRÅN POLEN och andra eröfrade trakter vid ostfronten.

Därunder: VY ÖFVER FRUKTUTSTÄLLNINGEN, afsedd att i hemlandet visa, hur in i detalj arméförvaltningen ordnar för sina trupper.

HVAR 8 DAGS prenumeranter i Stockholm

behagade vid prenumeration hänvända sig till Bokhandeln eller till Hvar 8 Dags distribution, Appelbergsgatan 58 B, då tidningen fritt hembäres.

Rikst. Norrm. 585. Allm. tel. 20968.

Efter fotografier. KILMÄ: *Brugt Silversparra.* EN FÖRSÄLJNINGSSKOLA I ETT TYSKT VARUHUS, där biträdena meddelas en fackmässig utbildning i konsten att sälja.

BORTGÅNGEN MÄRKESMAN.

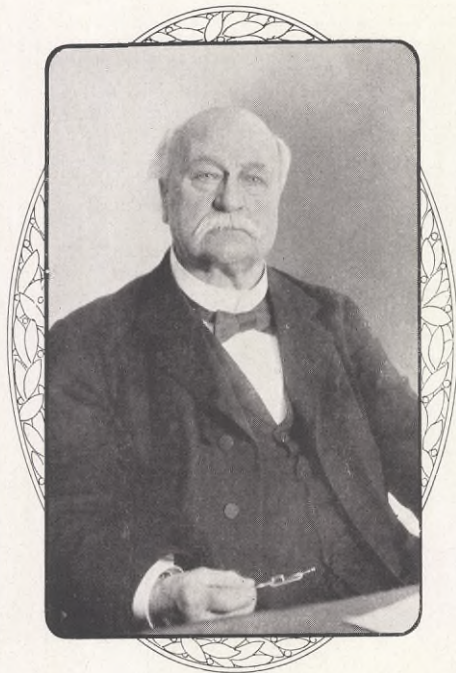
En af märkesmännen och banbrytarna inom Sveriges uppblomstrande kemisk-tekniska industri, direktören för Stockholms Superfosfat-fabriksaktiebolag *Oscar Carlson* afled den 9 november i en ålder af nära 73 år.

Född den 30 januari 1844 sökte *Carlson* efter att ha aflagt sina examina och företagit studieresor i Frankrike, Österrike och Tyskland redan år 1868 vid 24 års ålder intressera jordbrukarne i Skåne för sockerbetsodling. Tiden här för var emellertid ännu icke inne. Men i stället riktades hans uppmärksamhet på ett i nära sammanhang med sockerbetsodlingen stående område: fabrikationen af artificiella gödselämnen. Och här hade han bättre framgång. Han lyckades intressera *Lars Johan Hierta* för saken och kunde så redan vid 27 års ålder starta Stockholms superfosfatfabrik, vid hvilken hans verksamhet alltsedan dess (1871) varit fäst. Till den första fabriksanläggningen vid Gåddviken, som tid efter annan utvidgades, lades 1884 genom inköp den stora fabriken *Ceres* vid Göteborg. För användningen af fosforsyra i form af superfosfat som gödselämne ha dessa fabriker varit banbrytande och därigenom haft en betydelse för utvecklingen af vårt lands jordbruk, som knappast kan överskattas.

Ikke nog härmed. *Carlson* har också gjort flera lyckliga uppfinningar.

Redan år 1890 lyckades han utexperimentera en metod att på elektrokemisk väg framställa klorosyrade och därmed äfven öfverklorsyrade salter, hvilken metod i stor skala första gången tillämpades vid fabriken i Månsbo vid Avesta Storfors och sedermera vunnit tillämpning vid kloratfabriken i hela världen.

Vidare bör erinras om den storartade metod för utvinning af luftens kväfve i form af s. k. kalkkväfve, hvarpå han hade

OSCAR CARLSON
Född 1844. Död 9 Nov.
Biografi årg. XV: 19.

tillfredsställelsen kunna uttaga patent år 1906. Kalkkväfvet lämpar sig visserligen icke i samma grad som den s. k. norgesalpetern för alla jordar, men metoden lämpar till gengäld icke mindre än fem gånger mera kväfve för hästkraft och är än den Birkeland-Eydeska. Efter två års experiment hade man hunnit så långt, att tillverkningen kunde börja bedrivas i fabriksmässig skala och så kommo de stora Ljungaverken till stånd, där metoden ytterligare utvecklats och förbättrats.

Nu under världskriget slutligen har *Carlson* under samarbete med andra kemister lyckats uppfinna en ypperlig metod för framställande af ammoniumperlorater. På grundval af detta patent har han anlagt en ammunitionsfabrik hvar till anslutts en ny fabrik för granatladning.

Till sist må omnämnas, att den undersökning af svavelkisförekomster i Sverige, som *Carlson* under världskriget låtit utföra, redan ledt till det lyckliga resultat, att arbetet på ett nytt stort brytnings- och anrikningsverk för svavelkis kunnat igångsättas på Ervalla säteri i Nerike. Det anses, att denna anläggning skall kunna bära sig äfven vid normala svavelkispriser och sålunda göra oss oberoende af utländsk tillförsel af denna nödvändighetsvara.

Det anförda uttömmar visserligen icke *Carlson*'s lifsgärning, men torde vara tillräckligt för att gifva en föreställning om hvad fäderneslandet i honom förlorat af uppfinnarförmåga, initiativkraft och företagarenergi. På dödsbädden gaf han ett vittnesbörd om den omtanke om underlydande, som äfven utmärkt honom: han förordnade nämligen, att en hvar vid hans företag anställd arbetare, som vill förskaffa sig ett eget hem, skall som bidrag här till af hans efterlämnade förmögenhet erhålla ett kontant bidrag af 500 kr. Ett i sanning storstiladt testamente, värdigt en storstilad lifsgärning!

Fru Elisabeth Laurin, f. Emery, maka till v. verkställande direktören i A.-B. Norstedt & Söner Thorsten Laurin, afled natten till den 5 nov. i hufvudstaden. Dödsorsaken var skarlakansfeber, som den bortgångna ådragit sig under vårdandet af en liten dotter, hvilken tidigare fallit offer för samma sjukdom.

Den under så smärtsamma omständigheter bortryckta modern och makan tillhörde genom sin börd de förnämligaste gammalengelska släkterna i Amerika och kom, genom sitt giftermål, äfven här i Sverige, där hon vistats i ett femtontal år, att tillhöra de främsta kretsarne. Som värdinna i ett förfinadt, konstnärligt hem intog *fru Laurin* en framträdande ställning inom

hufvudstadens sällskapslif och tillvann sig genom sina fängslande personliga egenskaper och sitt hängifna understödjande af olika svenska kulturintressen en vidtomfattande sympati.

Utöver den stora kretsen af närmast sörjande och talrika vänner när sorgen öfver hennes plötsliga bortgång äfven till de många på lifvets skuggsida levande som varit föremål för den hänsöfnas offervilliga människokärlek.

Stoftet efter *fru Laurin* och hennes dotter *Barbro* jordtäcktes den 7 nov. med stor högtidlighet på Jakobs kyrkogård i närvaro af en representativ församling, bland hvilken märktes kronprinsen och prins Eugen samt ett stort antal representanter för societeten, diplomaten, konstnärskretsarne m. fl.

Foto. Jäger, Sthlm.

FRU ELISABETH LAURIN MED DÖTTRAR.

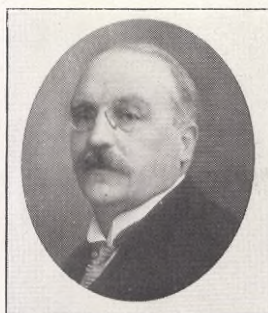
Utsko: Bengt Skjbergström

T. v.: Brita; t. h.: den äldre systern, Barbro, hvilken endast några dagar före modern bortrycktes i skarlakansfeber, samma häftiga sjukdom som under vården af dottern drabbade jämväl modern.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. F. LARSSON.
Grosshandlande. — Göteborg.
80 år 7 Nov.*

K. E. SALIN.
F. d. Stadsarkitekt. — Stock-
holm. 60 år 18 Nov.*

O. KONIAKOWSKI.
Disponent. Komm.-man. —
Gellivare. 50 år 14 Nov.

A. SJÖBERG.
Djurmätlare — Stockholm.
50 år 6 Nov.

A. ARNELL.
F. d. Landskamrerare. — Her-
nösand. 70 år 21 Nov.*

E. J. NATHORST BÖÖS.
Auditor. — Stockholm.
55 år 20 Nov.*

J. A. BLOMBERG.
Major. Distriktschef. — Malmö.
50 år 4 Nov.*

A. ÖLANDER.
Major. — Linköping.
60 år 9 Nov.*

G. PETERSSON.
Målaremästare. — Visby.
60 år 17 Okt.*

H. WAHLROTH.
Disponent. — Sundsvall.
50 år 13 Nov.*

M. NILSSON.
Handlande. — Göteborg
50 år 30 Okt.*

W. PETERSSON.
Jernhandl. — Hafslhem.
50 år 6 Okt.*

V. E. LILIENBERG †.
F. d. y. Major. — Stockholm.
F. 39. † 24 Okt.*

C. O. S. TAMM †.
F. d. Domänintendent. — Stock-
holm. — F. 44 † 6 Nov.*

I. HEDÉN †.
Förste Komm.-landtmätare. —
Göteborg. — F. 55 † 3 Nov.*

A. I. DAHLHEIM †.
Öfverfältläkare. — Stockholm.
F. 64 † 7 Nov.*

* Data å nästa sida.

NORDISKA KVINNOSAKSKONFERENSEN.

ÖGONBLICKSBILD FRÅN SAMMANTRÄDE Å JÄRNKONTORET I STOCKHOLM. — *H. S. DA* STOCKHOLMSFOTOGRAF.

En nordisk kvinnosakskonferens, den första i sitt slag i Sverige, hölls i Stockholm den 10—12 nov. Dess ändamål har varit att genom överläggning här bereda väg för fortsatt samarbete och granska stadgar för en blivande skandinavisk organisation. Konferensens förhandlingar ha leddes af fru Agda Montelius och desamma ha hållits på Järnkontoret.

De svenska föreningar, som deltog, voro Fredrika Bremerförbundet, Svenska Kvinnornas Nationalförbund och Landsföreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt. De fyra andra nordiska länderna sände för motsvarande föreningar bemärkta representanter.

OSKAR LARSSON. Utg. fr. Göteborgs hand.-inst. o. etabl. egen afiär i Göteborg 64 Grundade dels tills med O. F. Strömman firman Strömman & Larsson, senare ombild. t. a-b med L. ss. verkst. dir., dels tills med A. E. Seaton firman Larsson, Seaton & Co o. deltagar alltiemt i ledningen af dessa betydande affärsfirmer. Led. af Göteborgs stadsfullmäktige 81—96, jämväl på sin tid led. af Handelsfören fullm., folkskolestyr., o. styr. i Göteborg. o. Boh.-läns sparb. Representant i staden i styr. i Betygg af sjöfarten å Väner.

KASPER SALIN. Afg. fr. Tekn. högsk. 79, priv. arkitekt i Stockholm 81—97; stadsarkitekt der 98—15.

AXEL ARNELL. Stud.-ex. 67, hofr.-ex. 72, v. hfd. 75, ff. länsbokh. i Västernorr. län 78, ord. 83, ff. landskamrer der 90, ord. 92—16.

ERNST NATHORST BÖÖS. Stud.-ex. 81, jur. utr.-kand. 86, v. hfd. 88, v. aud. v. Lüg. t. h. 91; not. i Riksd. A. K. 90—94, sekr. der 95—01; not. i Sv. hofr. 96—02; auditör v. Svea liig. 97.

ARVID BLOMBERG. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 92, löjtn. i V. o. V. byggn.-kären 97, distr. ing. i Östra v.-o. v.-byggn.-distr. 99, major 12 distr.-chef i södra v.-o. v. byggn.-distr. sedan sistn. år.

ADOLF ÖLANDER. U.-löjtn. v. Lifgren reg. 79, transp. t. Intend.-kären 93, major der 15. Reg. int. v. Västernorr. reg. 89, förrådsint. v. arméns int. förråd i Stockholm (3, fästn.-int. i Boden 07, i arméförvalt. 11; fördeln.-int. v. II arméfördeln. sedan 13.

GUSTAF PETTERSSON. Målaremästare i Visby. Mångårig ordf. i styr. i Visby tabr.-o. handtv.-fören., fabr. idk pens.-kassa; styr. led. i styr. i Borgarefören. o. Tekn. skolan. Led. af stadsfullm., på sin tid v. ordf. i drätselkamm.

HERMAN WAHLROTH. Sedan 94 ekonomichef i Sundsvalls Tidning samt sedan 11 verkst. dir. i tidn.-bol. och i Teater a-b.

MILLE NILSSON. Inneh. hand.-firman Chrn & Co i Göteborg, led. af Specermin.-handl. fören., led. af pens.-nmd. Led. af Göteborgs stadsfullm. sedan 12.

WALFRED PETTERSSON. Jernhandl. i Hälfhem. Led. af skolråd, ordf. i sparbanksstyr.

VIKTOR LILJENBERG †. Utex. fr. h. art. lärov. å Marieberg 61. elev. konstakad 68. ing. v. Stat. ensk. jernv. under olika perioder under åren 57—75; tt. lektor v. Tekn. inst. 71—72 arbetschef i Stockholms hamn-o. brobyggn. 75—05, bitr. ing. i V. o. V. byggn.-styr. 06—10. Löjtn. i V. o. V. byggn.-kären 64, major 97.

OSCAR TAMM †. U.-löjtn. v. Lifreg. gren. 65—73; afg. fr. Ultuna landtr. inst. 67, förvalt. å Tvetaberg 68—73. Flyttade 95 t. Stockholm, ff. domänintendent i Stockh. län sedan 96. Mångårig led. o. skattmäst. i Stockh. läns hushålln.-sällsk., intresserad o. iramst. trädgårdssodlare; har utg. ett antal böcker i trädg.-skötsel.

IWAN HEDÉN †. Landtmät.-elev. 76, ausk. 79, v. komm.-landtmät. i Göteborg o. Boh.-län 89, i. komm.-landtmät. i länet sedan 09.

IWAR DAHLHEIM †. Stud.-ex. 86, med. lic. 95, bat.-läk. v. Västerb. reg. 97—1900, v. Hels. reg. 1900—05, assist. v. Arméförvalt. int.-dep. sjukv.-byrå 02—07, v. Arméförvalt. sjukvårdsstyr. 08, reg.-läk. i Fältläk.-kären 10; överfältläkare o. chef i fältläk. byrån i sjukv.-styr. sedan 13. Led. af Krigsvet.-akad. Under många år intresserad deltagare i Röda Korsets arbete; led. af öfverstyr.

FRIDLEF AFZELIUS †. Apot.-ex. 68, förestånd. f. garn-sjukh. i Stockh. apot. 71—74 inneh. af apotek i Söderhamn m. fil. 74. Stadsfullm. der 84, v. ordf. 95, ordf. 07—12. Led. af landst. kyrkovård, v. ordf. i lasarettidn., ordf. eller led. i ett antal komm.-styr. Ordf. i styr. i Hels. städens hypot.-fören., i Söderhamns sparb., i Helsingl. ensk. bank; led. af styr. i Dala Hels. jurnv.-a-b.

HENRIK BERGENDAHL †. Stud.-ex. 65, fil. kand. 75, direkt. v. folkskollär.-sem. i Karlstad 78, v. semin. i Upsala 97; prestv. 02, kyrkoherde i Tanum o. Lur 03.

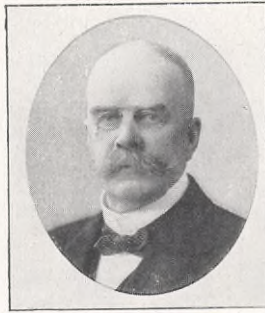
JOHN AF SANDEBERG †. Stud.-ex. 77, hofr.-ex. 83, v. hfd. 85, stadsnotarie i Sundsvall 96, rådmän der 13. Kronans omb. i brandförsäkr.-a.-b. Norrland o. i Västernorr. o. Jämtl. läns stadshypoteksfören.; ordf. i tax. nmd. o. i hand. o. sjöf. nmd. Suppl. f. ordf. i styr. f. arbetstör.-medl.-anst. i Västernorr. län.

C. F. A. AFZELIUS †.
Apotekare. — Söderhamn.
F. 42 † 1 Nov.*

J. H. BERGENDAHL †.
Kyrkoherde. — Tanum.
F. 45 † 31 Okt.*

J. D. AF SANDEBERG †.
Rådmän. — Sundsvall.
F. 58 † 18 Okt.*

BLIF MEDARBETARE i HVAR 8 DAG

Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid förlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier af tilldragelser m. m. för dagen.

POLSK KÄRLEK.

Forts. fr. sid. 118.

sin hand efter dem, stoppade in i barmen i godt förvar.

Det ljusnade redan på morgonen och sädesärlorna äto sin första frukost då de för sista gången återvände till staden. Vid sin afresa såg han Polinka, då han var ett par kilometer ute på linien, ihållande vifta med den brokiga halsduken.

*

Då Moll i Krakau packade upp sina saker, hittade han i koffertens botten, längst under alla stärksaker, ärkebiskopen Olaus Magnus' dagbok från den utländska resan. En kall körare löpte från nacken ned i svanskotan. Han blef både häpen och rädd. Huru hade boken kommit dit? Hade han väl i distraktion stoppat in den i sin ficka och sedan lika tankspridd packat ned den igen? — Men nu förstod han allting. Kyparen hade berättat att Polinka varit i hans rum under hans afskedsvisit hos prästen, och då hade hon antagligen passat på och smuglat in dagboken i hans bagage. För hans skull hade hon stulit den i kyrkobiblioteket, den trogna själen!

Moll satte sig genast ned och skref ett långt bref till den andlige med en ursäkt, emedan han af misstag fått med sig ett bokband, och tackade

ännu en gång för all älskvardhet och förblef med utmärkt högaktning hans högvördighets ödmjukaste tjänare.

*

Moll hade för längesedan återvänt till hemlandet och dvaldes nu i sin lilla studio i Upsala universitetsbibliotek bland handskriiter, som fordom användts till omslagspapper, men som nu åter skulle sättas ihop till böcker.

Med posten kom ett paket från utlandet adresserat till honom. I hans händer befann sig åter Olaus Magnus' Dagbok och dessutom ett bref på rosenrödtt papper, hvilket han med hjälp af ett polskt lexikon lyckades uttyda.

“Älskade!

Det är så långsamt efter dig och jag sitter ofta på bänken invid floden. Kom hit igen, jag vill så gärna, att du kommer hit igen. Med detta bref sänder jag den bok, du älskade så högt. Jag vet, du minnes mig bättre, hvarje gång du ser i den. Klockaren har skrivit adressen. Jag har knuckat boken från prosten. Mätte den heliga Jungfrun beskydda dig.
Din Polinka.“

Bibliotekarien Moll vred och vände på ärkebiskopens dagbok och var ur stånd att för tillfället fatta ett beslut.

VÄRLDSKRIGET.

Veckan 5—12 nov. ingick med en politisk händelse af den mest uppseendeväckande art. Tyskland och Österrike i gemenskap utfärdade i Warschau och Lublin manifest till den polska befolkningen om *konungariket Polens återupprättande*. Bujskapet härom synes i Polen ha mottagits med öfvervägande glada känslor, medan detta politiska schackdrag icke kunnat framkalla någon förtjusning på ententesidan, där man själf velat förbehålla sig denna akt af rättfärdighet mot det förtryckta tolket För öfrigt tycks åtgärden äfven i Tyskland ha väckt blandade känslor, så länge ännu ingenting bestämts rörande den själfständighet som kommer det nya riket till del.

Vid sidan om denna historiska tilldragelse kunde stridsfronterna endast tillvinna sig måttligt intresse.

På västfronten levererades åter heta strider vid Verdun, där fransmännen eröfrade byarne *Vaux* och *Damloup*, och vid Somme, där engelsmän och fransmän i veckans början gjorde några smärre framsteg norr om floden på sträckan *Les Boeufs* — *Saillisel*. Vid *Butte de Varlencourt* hade engelsmännen en liten terrängvinst, fransmännen en motsvarande i *Pierre St Vaast*-skogen och tyskarne vid *Saillisel*. Den 7 tillkämpade sig därpå fransmännen en större framgång söder om floden genom ett massanfall på 4 km. front mellan *Chaulnes* och *Ablaincourt*, hvarvid utom sistnämnda by eröfrades byn *Ressoir* och en del andra ställningar samt togos 500 fångar.

Från östfronten rapporterades en tysk framgång vid Stochod. I trakten af *Skrubora* (prins Leopolds front) ledο ryssarne den 9 ett kännbart nederlag, som kostade dem 3,400 man i fångar. Ett rykte berättar, att *storfurst Nikolaus* åter skulle ha tagits till nåder och blifvit öfverbetälhufvare på denna front.

Vid rumäniska nordfronten vunno Falkenhayns trupper framgångar söder om Rotenturmpasset, där höjderna norr om *Spini* jämte ett tusental fångar togos, vidare söder om *Predeal*, där rumä-

niska höjdställningar (*Clabucetu*) eröfrades och 1,700 man gjordes till fångar; ryssarne tillkännagävo, att de i *Tölgyesområdet* vunnit en seger den 8; samtidigt härmed ryckte centralmakternas trupper ytterligare fram i *Bodzapasset*.

I *Dobrudscha*, där länge överksamhet tyckes ha präglat stälningen, började nu ryssar och rumäner anfalla Mackensens trupper; den 9 satte sig bulgarerna i besittning af den tredje af de viktiga Donauöarne och skaffade sig fast fot på norra Donaustranden, men måste åter draga sig tillbaka.

Italienarnes offensiv på *Karst*-platån afstannade under denna vecka; enligt deras egna rapporter skulle den inbringat ett ofantligt byte; terrängvinsten däremot synes icke ha varit betydande.

Till sist hör ännu en politisk händelse, som i högsta grad lagt beslag på intresset, till veckans krönika: *presidentvalet i Amerika*. De första meddelandena af valresultatet bekantgjorde, att Wilsons motkandidat *Hughes* blifvit vald. Utgången blef emellertid tvärtom den, att *Wilson återvaldes!*

För insändare af porträtt att beakta!

Porträtt till Veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

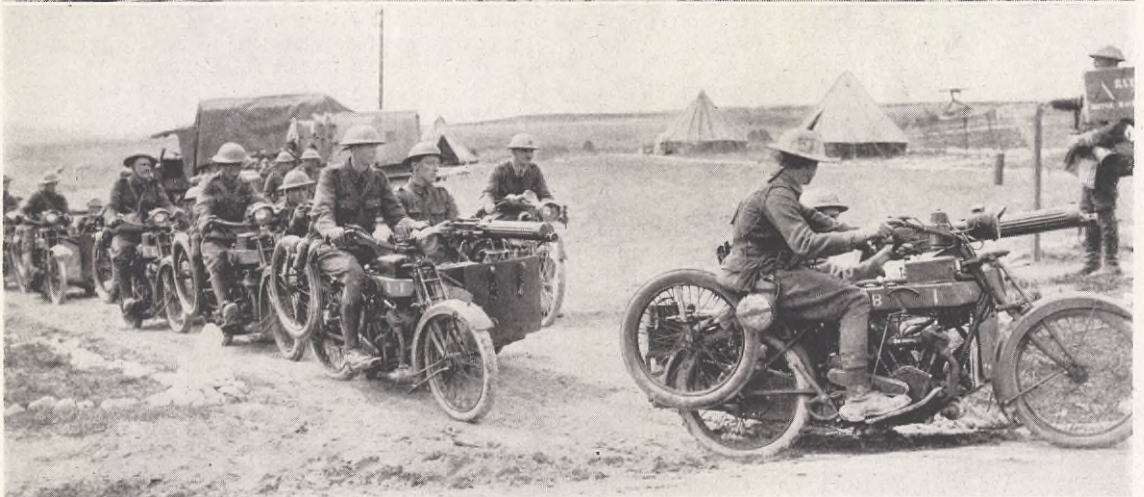
böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att **alla förnamn angivas, med tilltalsnamnet helt utskrifvet och understruket**. Förbiseente härutinnan **utesluter biografi**.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

ENGELSKA VÄSTFRONT-BILDER.

Efter fotografier.

Till vänster: MR. ARTHUR BALFOUR, den store politikern och f. n. marinministern, vid Västfronten.

Till höger: ETT FRAMSKJUTET ENGELSKT BATTERI. Kanonerna äro instuckna i hålen efter nedslagna granater.

Nederst: ETT BATTERI KULSPRUTOR Å MOTORCYKLAR få order till affärd.

Illustr. Bengt Sjöberg.

Hvar 8 Dags Novellpristäflan.

Vi fästa den allmänna uppmärksamheten på den af H. S. D. utlysta stora Novellpristäflingen, kungjord i n:r 5 tillika med alla i samband därmed stående bestämmelser. — För täflingen, hvilken står öppen för vårt lands alla författare (däri inbegripne amatörer) hafva utfäst:

2,000 kr. i pris
 därat 1:sta priset . . . . . Kr. 500:—
 2:dra " . . . . . " 350:—
 3:dje " . . . . . " 250:—
 4:de " . . . . . " 150:—
 5—8 prisen å Kr. 75 = " 300:—
 9—17 " å " 50 = " 450:—

Kr. 2,000:—

Samtliga dessa pris utbetalas till fastställda belopp, utan ytterligare uppdelning, samt i kontanta penningar. Täflingstiden utgår den 15 nästinstundande januari.

INNEHÅLL: Nobelpristagarna i litteratur Verne von Heidenstam och Romain Rolland. — Direktör Oscar Carlson †. — Fru Elizabeth Laurin †. — Gus'af Adolfsminnet. — Riksmuseets nyöppnade afdelningar. — Potens återuppbyggande som själfständig stat. — Den tyske kampflygaren Boelckes jordfästning. — Nordiska kvinnoakskongressen i Stockholm. — Världskriget. — Bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — Polsk kärlek. Ber. af David Linde.]

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historletter gäller oöfverligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.